

ENTRE VENEÇUELA I RESLANDIA

Eduardo Galeano

Publicat a Pàgina 12.

Estrany dictador aquest Hugo Chávez. Massoquista i suïcida: va crear una Constitució que permet que el poble el faci fora, i es va arriscar que això ocorregués en un referèndum revocatori que Veneçuela ha realitzat per primera vegada en la història universal. No hi va haver càstig. I aquesta va resultar ser la vuitena elecció que Chávez ha guanyat en cinc anys, amb una transparència que ja hagués volgut Bush per a un dia de festa.

Obedient a la seva pròpia Constitució, Chávez va acceptar el referèndum, promogut per l'oposició, i va posar el seu càrrec a la disposició de la gent: "Decideixin vostès". Fins ara, els presidents interrompien la seva gestió solament per defunció, cuartelazo, pueblada o decisió parlamentària. El referèndum ha inaugurat una forma inèdita de democràcia directa. Un esdeveniment extraordinari: Quants presidents, de qualsevol país del món, s'animarien a fer-lo? I quants seguirien sent presidents després de fer-lo?

Aquest tirà inventat pels grans mitjans de comunicació, aquest terrible dimoni, acaba de donar una tremenda injecció de vitamines a la democràcia, que a Amèrica Llatina, i no només a Amèrica Llatina, camina escarransida i mancada d'energia.

Un mes abans, Carlos Andrés Pérez, angelet de Déu, demòcrata adorat pels grans mitjans de comunicació, va anunciar un cop d'Estat als quatre vents. Senzillament va afirmar que "la via violenta" era l'única possible a Veneçuela, i va menysprear el referèndum "perquè no forma part de la idiosincràsia llatinoamericana". La idiosincràsia llatinoamericana, o sigui, la nostra preciosa herència: el poble sordmut.

Fins fa pocs anys, els veneçolans se n'anaven a la platja quan hi havia eleccions. El vot no era, ni és, obligatori. Però el país ha passat de l'apatia total al total entusiasme. El torrent d'electors, cues enormes esperant al sol, a peu ferm, durant hores i hores, va desbordar totes les estructures previstes per a la votació. L'allau democràtica va fer també difícil l'aplicació de la prevista tecnologia últim model per a evitar els fraus, en aquest país on els morts tenen el mal costum de votar i on alguns vius voten diverses vegades en cada elecció, potser per culpa del mal de Parkinson.

"Aquí no hi ha llibertat d'expressió!", clamen amb absoluta llibertat d'expressió les pantalles de televisió, les ones de les ràdios i les pàgines dels diaris. Chávez no ha tancat ni una sola de les boques que quotidianament escupen insults i mentides. Impunement ocorre la guerra química destinada a enverinar a l'opinió

pública. L'únic canal de televisió clausurat a Veneçuela, el canal 8, no va ser víctima de Chávez sinó de qui van usurpar la seva presidència, per un parell de dies, en el fugaç cop d'Estat d'abril de l'any 2002.

I quan Chávez va tornar de la presó, i va recuperar la presidència portat per una immensa multitud, els grans mitjos veneçolans no es van assabentar de la novetat. La televisió privada va estar tot el dia passant pel·lícules de Tom i Jerry.

Aquesta televisió exemplar va merèixer el premi que el rei d'Espanya atorga al millor periodisme. El rei va recompensar una filmació d'aquests dies turbulents d'abril. La filmació era una estafa. Mostrava als salvatges chavistes disparant contra una innocent manifestació d'opositors desarmats. La manifestació no existia, segons s'ha demostrat amb proves irrefutables, però es veu que aquest detall no tenia importància, perquè el premi no va ser retirat.

Fins ahir mateix, en la Veneçuela saudita, paradís petrolier, el cens reconeixia oficialment un milió i mig d'analfabets, i havia cinc milions de veneçolans indocumentats i sense drets cívics.

Aquests i altres molts invisibles no estan disposats a tornar a Reslandia, que és el país on habiten els ningú. Ells han conquistat el seu país, que tan aliè era: aquest referèndum ha provat, una vegada més, que allí es queden.